

Kongres gozdnih pedagogov na Norveškem ter kaj imata skupnega gozd in zobna pasta?

Enajstega kongresa gozdnih pedagogov v gozdarskem šolskem centru Biri se je udeležilo 70 udeležencev iz sedemnajstih držav. Tokratna tema kongresa je bila **bioekonomija** in njena povezava s tremi stebri trajnostnega razvoja: ekonomijo, ekologijo in socialnim razvojem. V svetu, kjer se potrebe po surovinah povečujejo, njihova razpoložljivost pa je vsak dan bolj omejena, bioekonomija vse bolj pridobiva na pomenu. Čeprav ji v svetu namenjajo veliko pozornosti, se v Sloveniji o njej le malo govori.

V uvodnem nagovoru nas je na zgodovinsko potovanje uporabe surovin popeljal norveški gostitelj. Pojasnil je, da bioekonomija ni samo dobra ideja, ampak je nujna za trajen in vzdržen razvoj družbe. V mnogih državah so jo že prepoznali kot **glavno gibalno inovacij in gospodarske rasti**. Njen cilj je stabilen in varen prehod družbe na uporabo biogoriv in zmanjševanje izpustov ogljikovega dioksida. Združuje tehnologije, ki uporabljajo biološke vire rastlinskega in živalskega izvora pa tudi odpadke za razvoj različnih izdelkov (hrana, materiali, zdravila ...). V Sloveniji, kjer imamo več kot 60 % gozda, je les zagotovo strateška surovina ne le kot vir energije, temveč tudi kot surovina za izdelke z visoko dodano vrednostjo. Gozd bo imel (že ima) v bioekonomiji pomembno vlogo, pri čemer bo eden glavnih izzivov gozdarstva iskati ravnotežje med trajnostjo in vse večjimi potrebami po surovinah. Pri gozdni pedagogiki in delu z otroki moramo poudarjati, da je narava temelj našega obstoja in da moramo gozdove upravljati trajnostno. Krepitev zavesti o njihovem pomenu kot pomembnem energentu in predvsem kot gradniku najrazličnejših izdelkov mora biti naloga vsakega gozdnega pedagoga. Bioekonomija je razmeroma sveža zgodba, polna novih izzivov in možnosti. Na kongresu smo pridobili novo znanje, praktične izkušnje in navdih, ki bodo gotovo v pomoč pri vpeljevanju konceptov bioekonomije na področju okoljske vzgoje in komuniciranja z javnostjo.

V sklopu izmenjave znanja in izkušenj med Slovenijo in Norveško je raziskovalki Gozdarskega inštituta pot vodila tudi v **gozdarski muzej v Elverumu**, na terenski **obisk gozdne šole v Hamarju** in v **občino Stange po znanje o bobru**.

Gozdarski muzej je eden največjih na Norveškem; leži 150 km severno od Osla. Na leto ga obiše okoli 110.000 obiskovalcev, ki želijo spoznati zgodovino in razvoj norveškega gozdar-

Slika 1: Fantastično drevo je računalniško opremljena skulptura drevesa. Omogoča vizualno predstavitev fotosinteze. Njen potek spremljamo s pomočjo svetlobnih učinkov, ki prikazujejo pot plinov in vode v drevesu. Interaktivna obarvana pot vodi obiskovalce naprej v raziskovanje. (Foto: Š. Planinšek)

stva. Razstavni prostor je zasnovan na način, da obiskovalcu brez posebnih olupšav odstira tančico realnosti izzivov, s katerimi se soočajo gozdarstvo, naravovarstvo in lovstvo. Muzej odlikuje tudi sodoben in zanimiv pristop pri razvijanju pedagoških vsebin (slika 1).

Tudi obisk šole v naravi v mestu Hamar je bil izjemno zanimiv; sodelovali smo v učnem procesu vrtčevskih in šoloobveznih otrok. Zakonsko tovrstne šole niso del šolskega sistema, niti kurikulumu, vendar so v letih let postale ustaljena praksa poučevanja naravoslovja na prostem (slika 2). Na leto se na njihovih aktivnostih zvrsti okrog 25.000 otrok iz vrtcev in osnovnih šol JV Norveške!

Pot nas je vodila tudi po bobrovih stopinjah vse do občine Stange, ki leži vzhodno od največjega norveškega jezera Mjosa. Občino pokriva dobrih 60 % gozdov, kjer v lesni zalogi prevladujejo smreka, bor in breza. Na številna vprašanja v povezavi z upravljanjem bobra v praksi sta odgovarjala okoljski upravljavec in lokalni lovec.

In kaj imata skupnega gozd in zobna pasta?

Večina otrok (in odraslih) ob vprašanju, katere lesene izdelke poznajo, začnejo naštevati: miza, stol, papir, embalaža ... Vendar pa so sestavine iz lesa tudi v izdelkih, za katere morda nikoli ne bi pomislili, da imajo kakršnokoli povezavo z drevesi. S pomočjo razgradnje lesa v celulozo, hemicelulozo in lignin je mogoče izdelati najrazličnejše izdelke, brez katerih dandanes skoraj ne moremo več. Zobna pasta je le eden izmed njih.

Raziskovalki se za bilateralni obisk s kraljevino Norveške zahvaljujeta Programu Finančnega mehanizma EGP (SI02) in Erasmus + projektu Green Learning Environments.

mag. Špela Planinšek in Saša Vochl

Slika 2: Na prostem se osnovnošolci učijo opazovanja in določevanja žuželk, ki jih nalovijo sami. (Foto: S. Vochl)